

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічереда Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальнича сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічереда. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

2. Впровадження навчальної платформи MOODLE, інтеграція Google Meet та використання пакету хмарного програмного забезпечення G-suite For Education в освітньому процесі / Піндус Н. М. та ін. *MoodleMoot Ukraine 2021. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle* : дев'ята міжнародна науково-практична онлайн-конференція : збірник тез доповідей. Київ, 2021. URL: <https://2021.moodlemoot.in.ua/course/recent.php?id=13>.

3. Рогова В. Б., Лондар С. Л. Управлінський інформаційно-аналітичний інструментарій забезпечення освітньої безпеки. *Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти* : IV Міжнародна науково-практична конференція : збірник тез доповідей. Київ, 2022. С. 13–18.

4. Постригач Н. О. Переваги використання змішаного навчання в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні. *Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти* : IV Міжнародна науково-практична конференція : збірник тез доповідей. Київ, 2022. С. 28–32.

5. Федів В. І., Олар О. І., Бірюкова Т. В. Використання системи Moodle у вищому медичному закладі. *MoodleMoot Ukraine 2021. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle* : дев'ята міжнародна науково-практична онлайн-конференція : збірник тез доповідей. Київ, 2021. URL: <https://2021.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=27>.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ ВСТУПУ ДО СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ

Лосєв О. О.

д. мед. н., професор, професор кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Аплевич В. М.

к. мед. н., доцент кафедри загальної, дитячої
та військової хірургії з курсом урології

Одеський національний медичний університет

Наукова діяльність є невід'ємною складовою вищої освіти, що регулюється законодавством, а саме Законом України «Про вищу освіту» і є обов'язковою. Основною метою є здобуття нових наукових знань шляхом проведення наукових досліджень і розробок та їхнє спрямуван-

ня на створення і впровадження нових конкурентоспроможних технологій, видів техніки, матеріалів тощо для забезпечення інноваційного розвитку суспільства, підготовки фахівців інноваційного типу (ст. 65 Закону України «Про вищу освіту»). Залучення здобувачів вищої освіти має важливе значення для формування наукового потенціалу вищого навчального закладу, підготовки науково-педагогічних працівників. Система навчання у вищій школі повинна дати ґрунтовні знання, закласти основи самовдосконалення майбутнього спеціаліста, виховати його, але вона не може дати здобувачам запасу знань на всю трудову діяльність. Специфіка навчання у вищій школі полягає, перш за все, в тому, що воно потребує продуманої організації самостійної роботи здобувачів, яка б забезпечувала успішне володіння не тільки програмним матеріалом, але й навичками дослідження, творчої діяльності. За час навчання у ЗВО майбутній спеціаліст повинен набути таких знань та навичок, щоб у практичній роботі міг самостійно, творчо ставити завдання наукового дослідження і знаходити раціональні засоби вирішення складних професійних проблем [1, с. 6].

Формулюючи сутність будь-якого поняття, доцільно передусім визначитись із термінологією. Досліджувати — піддавати що-небудь ретельному науковому розгляду з метою пізнання, з'ясування чогось. Мета наукового дослідження — визначити конкретний об'єкт і всебічно, достовірно вивчити його структуру, характеристики, зв'язки на основі розроблених у науці принципів і методів пізнання, а також отримання корисних для діяльності людини результатів, впровадження у виробництво з отриманням подальшого ефекту. Будь-яке наукове дослідження виконується для того, щоб подолати певні труднощі у процесі пізнання нових явищ, пояснити раніше невідомі факти або встановити неадекватність попередніх способів пояснення вже відомих фактів. Зазвичай дослідження проводять у три етапи.

Перший етап складається з такого:

- вибору наукової проблеми і теми;
- визначення об'єкта і предмета дослідження, мети й основних завдань;
- розроблення гіпотези дослідження.

Другий етап містить:

- вибір методів і розроблення методики проведення дослідження;
- стандартні та спеціальні процедури наукового дослідження;
- формулювання попередніх висновків, їхня експертиза та уточнення;

— обґрунтування заключних висновків і практичних рекомендацій. Заключний, третій етап ґрунтується на впровадженні отриманих результатів у практику [2, с. 147–148].

Криза в системі професійної й загальної освіти свідчить про розрив між умовами життя, які різко змінилися, і системою освіти, її цілями, видами, змістом і технологіями навчання. До найважливіших причин, що викликали кризу, належать: попит на якість освіти, який зріс значною мірою; нові вимоги до викладацької діяльності, консерватизм освітньої сфери й недостатня її адаптованість до потреб суспільства, що постійно змінюються; необхідність формування професійного мислення, активності й самостійності майбутніх фахівців медичної галузі. Серед цих фактів і недостатня розробка технологій професійного медичного навчання. Виходячи з цього, традиційна технологія освіти майбутніх лікарів (від знання до вміння), що заснована на науковій логіці, має бути доповнена інноваційними технологіями, які базуються на закономірностях пізнавальної діяльності. Серед завдань сучасного навчального процесу — розкриття потенціалу всіх учасників педагогічного процесу, надання їм можливостей прояву своїх творчих здібностей [3, с. 246].

Аналіз наведеної інформації, інтенсивний розвиток інформаційних систем та технологій у сучасній медичній сфері потребує від науково-педагогічного складу вищої медичної школи залучати перспективну молодь до наукової діяльності. Одним з варіантів розкриття потенціалу здобувача в науковій сфері є участь у студентських наукових товариствах (СНТ). Різноманіття напрямів у діяльності СНТ дає змогу майбутньому лікарю, по-перше, спробувати себе у ролі спеціаліста різних галузей медицини, які можуть кардинально відрізнитися один від одного (внутрішня медицина, хірургія, педіатрія, дитяча хірургія, ортопедія і травматологія та ін.), по-друге — визначити для себе напрям своєї подальшої професійної діяльності. В залежності від курсу навчання та набутих компетентностей здобувач обирає СНТ за фахом. Пріоритети протягом навчання можуть змінюватися, і здобувач має можливість випробувати себе у різних напрямках медицини. Незважаючи на напрям діяльності СНТ, дослідницька наукова робота під керівництвом викладачів проводиться постійно протягом навчального року. Майбутні лікарі беруть участь у конференціях, де вони висвітлюють результати аналізу інформації, відпрацьовують комунікативні навички, навички ораторського мистецтва, які вкрай важливі не тільки для лікаря, але і для науково-педагогічного працівника.

Таким чином, наявність та діяльність СНТ дуже важлива у вищих закладах освіти, а особливо у вищій медичній школі. Результатом співпраці викладача та здобувача вищої освіти є формування системного наукового підходу, вміння працювати в команді і виховання майбутніх викладачів.

Література

1. Науково-дослідна робота студентів у вищих навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Мороз Л. І. та ін. Миколаїв : Вид-во «Арнекс», 2017. 164 с.
2. Жук Л. В. Наукові дослідження у вищих навчальних закладах: сутність, значення та перспективи. 2017. С. 146–153. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/mar/9672/ilovepdfcom-146-153.pdf>.
3. Якість навчального процесу у вищій медичній школі: проблеми й перспективи / Пустовойт Г. Л. та ін. Полтава, 2022. С. 246–247. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18664/1/Pustovoyt_Yakist_navch_procesu.pdf.

ВИМОГИ ДО МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Макаренко М. О.

асистент кафедри загальної і клінічної епідеміології
та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології

Костолонова Л. В.

асистент кафедри загальної і клінічної епідеміології
та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології

Одеський національний медичний університет

Для забезпечення надання якісних послуг у сфері охорони здоров'я як у державних медичних установах, так і приватними поставальниками медичних послуг потрібні не лише обладнання, приміщення та необхідні матеріали, а й добре підготовлений медичний персонал: лікарі, медичні сестри.

У минулому, ще на зорі зародження медичної освіти, а потім протягом багатьох століть, підготовку лікарів проводили у два етапи. Спочатку вони вивчали фундаментальні науки, а після того, як здавали теоретичний екзамен, — були допущені до клінічної практики у лі-

МОЖЛИВІ ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Кожухар Г. В., Мніх Л. В., Шпак І. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	91
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ Колодій В. В., Васильєв О. А. <i>Одеський національний медичний університет</i>	93
ПСИХОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ «РІВНИЙ — РІВНОМУ» В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ Колос-Шерстянкін Н. Л., Масько А. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	96
ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СТАРШИХ КУРСІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Косован В. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	99
НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОЦІНЦІ ЯКОСТІ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Костєв Ф. І., Савчук Р. В., Богацький С. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	102
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ, ЯКІ УНЕМОЖЛИВЛЮЮТЬ ОЧНЕ НАВЧАННЯ Крижанівський В. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	104
ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ ДО НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХОМ ВСТУПУ ДО СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ Лосєв О. О., Аплевич В. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	106